

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

§. 3. Contra indiscretas Interrogationes.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39637

do delictum est contra ipsummet *superiorem*, prudentiæ cenleatur aut tutum, illud ipsum ordinariè referre, propter occasionem, quæ illi datur indignationis in subditum; & vt ipsam correctionem in vindictam propriæ iniuriæ conuertat. Ideoque certius esse existimo: Sem & Iapheth non sponte sua parenti retulisse detractorem & irrisorem fratris sui Cham; sed coactos auctoritate ipsiusmet Noë, qui euigilans è sumno, cum se nudum & pallio filiorum coopertum aduerteret, eos vocauit, & quid gestum esset, quaesuit, ita vt non potuerint illud ei occultare. Nam quando superior sufficientia habens inquisitionem instituit de delictis, non licet ea illi occultare, etiam si ex tali reuelatione damnum alicui sit prouenturum. sicut in hoc casu euenit; siquidem ipsa Scriptura Sacra dicit: *Noë cum didicisset, quæ fecerat ei filius minor, maledixit ei, non spiritu vindictæ, cum ipse esset vir perfectus; sed prophético, prædicens, quæ in pœnam illius criminis illi essent euentura: vt scilicet ipse & genus eius seruus esset seruorum fratribus suis: alijs verò duobus benedixit, prædicens præmium quod essent à Deo accepturi ob zelum, quo patris sui nuditatem operuerunt. Quæ omnia figura quædam sunt eius, quod in his casibus est hominis proprium, & Dei, qui tanquã Iudex illis assistit. Homo enim naturali suæ propensione relictus, non aliud nouit, quã sibi maledicenti maledicere; & ultionem expectere de eo, à quo iniuriam accepit contra verò, benedicere bene de ipso loquenti, eumque in honore haberi velle, à quo honorem accipit & fauorem. At Deus D. N. spiritu iudicis vtrumque præstat, nã & murmurantes punit & defendentes eos; qui iniuriam illam patiuntur, remunerat. Ex quibus duobus frenum tibi & calcar conficere debes; *frenum* quidem, vt linguam tuam contineas, cū vuleris Cham vestigia sequi; *calcar* verò, vt eandem extimules ad imitandum Sem.*

§. III. *Contra indiscretas Interrogationes.*

HINC discas, qua ratione respondere debeas imprudentibus ac temerarijs interrogationibus, quæ sunt quasi murmuratum seminariū: seruanda. n. tibi est Regula Salomonis, *a ne respondeas stulto iuxta stultitiam suam, ne efficiaris ei similis. responde stulto iuxta stultitiam suam, ne sibi sapiens esse videatur. Quæ duo* consilia etsi videantur mutuo sibi aduersari, respondere scilicet & non respondere stulto iuxta stultitiam suam: at reuera non aduersantur, sed valde sibi sunt conformia ac discreta: nam stulto stultè interroganti, respondendum non est iuxta ipsius desiderium: id enim esset stultitiam eius imitari; & culpæ participem fieri. Si enim curiosè te interroget de arcano ab amico tuo tibi commisso; aut de occulto proximi delicto, non debes illud manifestare: ad eò. n. esset stulta & iniusta responsio, atque ipsa interrogatio fieret enim contra Sapientis sententiam, dicentis: *b qui ambulat fraudulenter, reuelat arcana: qui autè fidelis est animi, celat amici commissum, aut occultum eius*

Murmur in superioribus resistit ne facile reuelentur.

S. Tho. 2. 2. q. 99. a. 1. q. 70. a. 1.

Pœna murmurantis, præmium impediens.

a Pro. 26. 4.

b Pro. 11. 13.

Stultore-
spondendū
& non re-
spondendū.

Ioan. 21. 22.
Act. 17.

S. Tho. 2. 2.
470. q. 1.

Interroganti
male, licet
aquisuocē re-
spondere.

c. Luc. 22. 23
d. Ioā. 13. 25

Christus Iu-
dam quan-
do revela-
uit.

delictum. Et similiter. si interrogationes fiat de rebus inanibus, aut noxijs non licet illis respondere: ne praua illius colloquia foueantur. Sed in his casibus debes stulto respondere iuxta ipsius stultitiz meritum, ne in ea perseueret; sed opinionem muret, qua existimabat se non errare; aut, si sciens & volens errabat malitiosè, sese emendet: dicendo illi V. G. occultos proximi defectus manifestare non licet, etiā si fortè aliquos habeat: sicut non vellemus nostros ab alijs propalari: quæ respondēdi ratio præcipuè spectat ad eos, qui auctoritatem aliquam habent ad docendum & corrigendū: quemadmodum Christus D. N. non respondebat curiosis suorū discipulorum interrogationibus, illorū desiderio satisfaciendo; sed illud potiùs reprimēdo.

DENIQUE in his casibus seruari potest regula, quam Doctores tradunt reo, vel testi interrogato de secreto proximi delicto, ab eo qui non est iudex; aut à Iudice non habente indicia sufficientia, vt iuxta Iuris ordinem eū auctoritate interroget: quia non interroganti iuridicè non licet occultū crimen manifestare in alterius detrimentum. Quod si iudex vrgeret, & ad respondendum compelleret, potest respondere, se nihil tale scire: ita tamē, vt respondens in mēte sua intelligat, se illud nescire, vt manifestet; nec eo modo, quo aperire illud possit: quemadmodum solent Confessarij respondere ad similes interrogationes de rebus in Confessione auditis: licitus enim est hic modus respondēdi, quando ad occultam veritatem non manifestandā est necessarius; nec alia via est eandem occultandi. Nec tamen propterea cōsensus est mendaciū: cum verba menti respondentis sint conformia: quāuis non sint talia iuxta mentem interrogantis: qui tamen dignus est tali deceptione, eò quod contra rationem & iustitiam interroget.

SEDENE prætereamus silentio documenta illa; quæ Christus D. N. in nocte vltimæ cenę suę nobis reliquit, cum Apostoli quærerēt inter se, *quis ex eis esset*, ipsum Christū traditurus: & cū S. Ioannes à S. Petro monitus, ipsum Christū interrogauit, *quis ille esset*. Nā licet benè ipse Christus nosset, delictum illud paucas post horas fore manifestandum: noluit tamen omnibus Apostolis ipsum proditorē indicare, vt illo silentio turbationes euitaret, & bono ipsius Iudæ nomini breui saltē illo tēpore cōsuleret, donec ipsemet detestādo suo opere se ipsum infamaret: sed occulto tamen quodam indicio S. Ioāni proditorē indicauit, quia eius interrogatio nō ex indignatione, aut curiositate; sed ex *compassione* & charitate oriebatur: neq; ex priuata illam sinuatione detrimentū aliquod sequebatur; sed vtile potiùs fuit: quoniā S. ipse Ioānes historiā illā erat conscripturus: expediebat verò in ipso Euāgelio exprimi quidquid Christus D. erga infelicē illū discipulū egisset, vt ex illo exēplo disceremus prudentiā & cautelā ad respondendū huiusmodi interrogationibus, etiā cū fiūt de reb. quæ paulò post sunt aliās futuræ mani-

f. str.

felix: seruando scilicet secretum, bonumque proximi nomen, quamdiu is manifesta sua culpa illud non amittit: aut ad ipsius vtilitatem expedit, illam manifestare; aut denique quando finis aliquis sanctus adest, cur reueletur. vt supra est dictum.

CAPVT XII.

VARATIONE SE GERERE DEBEAT IS, QVEM
 alius laudat aut calumniatur: & quando expediat ipsis calumniantibus
 & murmurantibus rationem de rebus suis addere.

AD perfectionē nostrā nō satis est linguā nostrā ita benē refrenate, vt neq; in *adulationis*, neq; in *murmurationis* contra alios extrema declinet; sed necesse etiam est nosse similibus verbis vtī, quando alij eadem pro nobis dixerint, aut contra nos: ordinariē: n. nō desunt in mūdo duo persecutores, quos S. Aug. *adulatores* ac *detractores*, appellat quorū linguę grauius sępē nos persequūtur, quā manus & gladij homicidarū, eorū enim opera dē mō ad iustos oppugnandos & expugnandos vtitur: nā laudib. & adulationibus eos deiciūt in *superbiā* & inanē gloriam; murmurantibus verō & calūnijs in *impatentiā*: propterea (ait S. hic Doctor) constituit Deus D. N. vt ipsius Electi *utrumq;* hoc genus probationū & tentationū experiātur, quib. purificētur, magisq; in virtutibus perficiātur: quis. n. existimaret, laudationes esse *ignem* ei qui laudatur, nisi Spiritus S. dixisset: *quomodo probatur in cōfatorio argenti, & in fornace aurū: sic probatur homo ore laudantis*. Caminus est *os*; gnis verō *laudatio*, in quē ingreditur *virtus* laudati: quę, si sit *imperfecta*, nec benē radicata, tota euaneſcit in *ſumum* vanitatis, & *ſcoriam* delectationis terrenę, & *ſtammū* solius speciei externę si autē *virtus* est *ſolida* benēq; radicata, purior euadit ac splēdidior. Perfectus. n. nihili ducit humanas laudes, benē sciēs, se nō aliud esse, quā sit coram Deo; & si quid boni habet, id nō suū esse, sed Dei; cui laus & gloria rota debetur. His addit S. Gregorius explicās hunc locū, laudationē torquere bonos, exhilarare verō improbos: Sed dum bonos cruciat, eos quasi ignis purificat, & dū malos exhilarat: eos indicat esse reprobos; peccatores pascuntur suis laudibus, quia non sui creatoris gloriam querūt, sed iusti, qui eā querūt, cruciantur illis, timētes, se fortē intus nō habere, quod exterius audiūt de se: quod si fortē habēt, timēt eius iacturā, dū laudes suas audiūt; aut ne illud sit *præmiū* suę virtutis, quod esse deberet *calcar* ad proficiendū & perseuerandū in ea: ne etiā Deus illam remuneret in hac vita bono illo nomine, quod sua virtute consequuntur: & hoc sancto timore laudes suas audire horrent: ideoque nullum ex eis detrimentum accipiunt.

Duo perſe-
cutores.
In id ps. 69.
Euge. Euge.

Prōu. 27. 21.

Laus probat
virtutem.

Lib. 6 mor.
cap. 2.

c 6

c 6

Laus tor-
quat bonos,
recreat ma-
los.

c 6